

ALFA 3/21

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

12 MEDAILÍ FA ČVUT ANEB SŮL NAŠÍ (AKADEMICKÉ) ZEMĚ...

Matúš Dulla

Petr Hájek

Eva Jiříčná

Marian Karel

Tomáš Novotný

Petr Moos

Vasa Perović

Josef Pleskot

Hana Seho

Eduard Schleger

Vladimír Sitta

Vladimír Soukenka

ČVUT

FA

SOUTĚŽE

O Cenu děkana. Děkan Fakulty architektury ČVUT v Praze Ladislav Lábus vyhlašuje zpětně za akademický rok 2020/2021 historicky 1. ročník soutěže o Cenu děkana a Cenu akademické obce FA za mimořádný počin. Předmětem ocenění jsou studentské projekty a práce vypracované v rámci výuky na fakultě v akademickém roce 2020/2021 nebo mimořádné počiny studentů fakulty bakalářského, magisterského a doktorského studia. Cena děkana bude udělena ve třech soutěžních kategoriích – za semestrální projekt, diplomní práci a vědu a výzkum. Děkan může udělit i Cenu akademické obce za mimořádný počin. Vítězové jednotlivých kategorií Ceny děkana dostanou finanční odměnu. Cena akademické obce za mimořádný počin není spojena s finanční odměnou. Slavnostní vyhlášení proběhne v Betlémské kapli při příležitosti oslav 45. výročí samostatné Fakulty architektury.

SOUTĚŽE – CENY

Mezinárodní festival zahrad v Chaumont-sur-Loire, Francie, 2021; Biomimikry v zahradě.

Cena: Hátá Enochová, Petr Stojaník, Marek Kratochvíl a Jan Trpkoš pod vedením Vladimíra Sitty, vedoucího Ústavu krajinné architektury, FA ČVUT, Zahrada sdíleného vědomí. **Porota:** Benedicte Boudassou, Françoise Brenckmann, Richard Cayeux, Robert Crosnier, Jean-Pierre Le Dantec, Chantal Collet-Dumond (ředitelka festivalu), Soazig Default, Philippe Desbrosses, Pascal Garbe, Guillaume Henrion, Bernard Chapuis, Sylvie Ligny, Catherine Muller, Vincent Piveteau, Dany Sautot. Hodnoceno bylo 24 prací.

VÝSTAVY

CHEBSTAGRAM – návrhový ateliér Redčenků–Danda Ústavu nauky o budovách FA ČVUT a ZAN Amblerová.

Špejchar v Hradební ulici, Cheb. Do 31. 10. t. r. Sdílení architektonických vizí bude probíhat vždy o víkendech od 11:00 do 16:00. Výstava se koná v rámci Dnů architektury s finanční podporou města Cheb a FA ČVUT. Komentované prohlídky k výstavě na téma Rozvoj a nové projekty pro Cheb proběhnou vždy v sobotu, a to 16. 10., 23. 10. a 30. 10. od 14.00. Nadační fond Historický Cheb v rámci této výstavy představuje nové architektonické koncepce adaptace špejcharu na Středoevropské centrum historických krovů.

KNIHOMOL

Postmoderna nahlížená z jiné perspektivy

Kniha z „dílny“ Emmanuela Petita je stejně převratnou událostí, jakou bylo vydání Karstena Harriese a jeho *Etické funkce architektury* pro poznání možností fenomenologie v oboru teorie a historie architektury. I Petit předkládá texty, jež nabízejí teoretický fundament, který obor architektury potřebuje. Proč? Žijeme v době dospívání kontroverzí a turbulencí v architektuře, orientovat se v chaosu, rozpoznat, co jsou vektory a co jsou iluze, to vyžaduje teoretický fundament. V pěti kapitolách je nabídnut vhled do díla amerických (Gehry, Graves, Gwathmey, Moor, Venturi ad.) i evropských (Rossi, Hollein, Himmelb(l)au, Tschumi ad.) postmodernistů. „Postmodernismus udělal z architektury intelektuální disciplínu“ – teze E. Petita. Architektura je vyložena ne jako svědectví doby – konvenčně, ale „jako protagonista metafyzického a kulturního diskursu“ (E. Petit). Jestliže platí, že „postmodernismus je něčím více než jen historickým výhonkem modernismu“, pak představuje „nejvýraznější výtrysk integrálního aspektu celé modernity, jež je bezmeznou dialektikou pochybností“ (E. Petit), a tak nás splacení fatálního dluhu v teoretickém uchopení postmoderny „čeká a nemine“. Tato kniha je produktem setkání myšlenkových tradic, kultury a vzdělanosti Evropy a možností, které nabízí univerzitní prostředí v USA – následně vyrůstá v „Novém světě“, stává se dvojdomým produktem Evropy (s tím typem vzdělanosti v humanitních oborech, který zde dnes bohužel již jen živoří pod diktátem tzv. prakticky užitečných oborů) a USA.

Emmanuel Petit: *Ironie aneb Sebekritická neprůhlednost postmoderní architektury*. 8. svazek edice Texty o architektuře. Arbor vitae, Řevnice 2018, ISBN 978-80-7467-143-2

Oldřich Ševčík

Nová kniha Conservation – Demolition

U příležitosti evropské konference Nové dimenze, která se na Fakultě architektury ČVUT v Praze konala letos ve dnech 25. až 27. srpna, vyšla publikace Conservation – Demolition s výstupy stejnojmenného mezinárodního workshopu ze září 2019. Pro účastníky konference byla kniha připravena v tištěné podobě, ostatní si ji mohou stáhnout elektronicky. Workshop konference Nové dimenze, se konal pod záštitou a ve spolupráci s Evropskou asociací pro architektonické vzdělávání (EAAE). Zúčastnilo se jej přes 51 odborníků z Belgie, ČR, Irska, Itálie, Portugalska, Rumunska, Španělska,

12 MEDAILÍ FA ČVUT ANEB
SŮL NAŠÍ (AKADEMICKÉ) ZEMĚ...

Děkan prof. Ladislav Lábus, FAIA, ocenil vybrané osobnosti fakulty. Mezi laureáty jsou Matúš Dulla, Petr Hájek, Eva Jiříčná, Marian Karel, Tomáš Novotný, Petr Moos, Vasa Perović, Josef Pleskot, Hana Seho, Eduard Schleger, Vladimír Sitta a Vladimír Soukenka. Děkan vychází z doporučení fakultního Akademického senátu oslavit pedagogy, kteří mají zásluhu na rozvoji školy a její propagaci v českém i mezinárodním měřítku. Obřad se uskutečnil v pátek 25. června 2021 ve „svatyni“ země a naší technické univerzity, v Betlémské kapli.

Fakultní zpravodaj představuje laureáty v odpovědích na dvě otázky. (Došlé odpovědi publikuje v plném znění.)

- 1. VIZE Architektura za 10–25 let. Které jevy či procesy by podle vašeho názoru mohly ovlivnit architekturu v ČR především? Mohou se tyto skutečnosti odrazit ve změnách, ke kterým by mohlo dojít během příštího čtvrtstoletí v našem profesním vzdělávání?**
- 2. OHLÉDNUTÍ Ve spojení se školou, resp. s procesem odborné výuky a se studenty jste jistě zažil/a řadu nezapomenutelných situací. Které z nich si dokážete vybavit a popsat – z profesního pohledu? Popřípadě, který z vašich stávajících či bývalých studentů vás svou profesní dráhou těší či potěšil?**

Prof. Ing. arch. Matúš Dulla, DrSc.
obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj
Ústavu teorie a dějin architektury i vědy
a výzkumu na FA ČVUT v Praze i za rozvoj
teorie a dějin oboru.

Laureát patří mezi nejrespektovanější současné česko-slovenské historiky a profesní teoretiky. Významně se zasloužil o rozvoj oboru v mezinárodním měřítku. Dlouhodobě se koncentruje na teorii a historii architektury 20. století s důrazem na historiografii slovenské a československé tvorby a na metodologii vědeckého výzkumu. Za svou teoretickou činnost získal od Spolku architektů Slovenska čtyři nejvyšší ocenění: Cenu Dušana Jurkoviče (1994) a Cenu Martina Kusého (2011, 2003 a 2018), Slovenská akademie věd mu udělila Zlatou plaketu Aurela Stodolu za zásluhy v technických vědách (2010) a Cenu za vědecko-popularizační činnost (1989), od Slovenského národního muzea získal Medaili Chatama Sofera (2005) za výzkum architektury synagog. Dostal také Cenu Literárního fondu za vědeckou a odbornou literaturu (2002) a Cenu časopisu Pamiatky a múzeá 2010. V roce 2016 mu ČVUT udělila zlatou Felberovu medaili.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Usmívám se nad touto „prognostickou“ otázkou, když právě po tyto dny se v Afghánistánu stalo něco, co nikdo na světě nepředvídal. Číňané mají prý rčení: Předpovídání je těžká věc a nejtěžší je předpovídat budoucnost. Některé věci se zdají v nejbližší budoucnosti jisté a zřejmě ovlivní i architekturu. Například klimatická změna. Jasné je, že je třeba se zabývat ekologizací staveb a stavění. Nějak málo však mluvíme o reakci na covid. Pouze jsme dali na fakultě předělat pár pevných oken na otvíravá. Nevrátíme se k přirozenějším budovám? Nebo nastane opak a přes BIM budeme směřovat ke stále větší propracovanosti a „inteligentnosti“ staveb? Kladu si otázku, zda se ještě více neprojeví v architektuře digitalizace navrhování. Nebo ještě jedna změna, která právě po tyto roky nenápadně probíhá: architekturu již studuje více žen než mužů; a je to letos sto let, co na naší technice dovolili absolvovat architekturu první ženě! Myslím, že je sporné i to, zda se architektům (a architektkám) podaří udržet nejistou starobylou a podle nás všech tak potřebnou celistvost oboru. Vždyť se vše kolem rozpadá na úzké specializace – automobil nepovažujeme za autorské dílo designéra, ten je jen jedním z mnoha „autorů“. Budou se stále více obnovovat staré stavby a počet nových bude klesat? Nebo to bude naopak, protože všude mimo náš kontinent rapidně rostou počty obyvatelstva? Změní se něco na architektuře velkými přesuny

lidí, které se dají čekat, ačkoli se jim úporně bráníme? To je to, co dokáží zformulovat jako otázky. Ale určitě se vynoří i něco, o čem vůbec netušíme, a zasáhne to architekturu; a vůbec to neberu jako negativum. Vymaní nás to ze stereotypu a možná nám tato situace připomene pravé hodnoty a jejich zranitelnost. A jestli se to projeví ve vzdělávání? To je tak trochu zakletý zámek, staří zkušený alias konzervativní učí mladé nejen nejnovější poznatky a architektonickou „módu“, ale také moudré opatrnosti. Škola má tedy být zdrojem nejnovějšího poznání, ale současně i staré přetrvávající moudrosti. Nikdy to ideálně nesplňuje. Zejména v očích mladých. Ale jinak to nebude. Vždycky mi to připomene kauzu profesora Engela: studenti si ho jako progresivního vyžádali z Vídně, znechucení stařinou kolem sebe, ale vyklubal se z něj hluboce přesvědčený konzervativce. Takže moje odpověď je: něco se změní a něco zůstane moudře po starém.

2 / Nevím, jestli nezapomenutelné situace ve spojitosti s mou osobou nekolují spíše mezi studenty a studentkami, a já o nich nic nevím, protože v nich vystupují hlavně jako objekt záby. Působím spíše v nižších ročnících, a tedy nezažiji jako pedagog ty dojímavé procedury odchodu mých studentů/ek do „života“; o to víc si cením nadšení těch na začátku studia, například když se ztotožní s nějakým osobitým zadáním. Někdejší prvňáci a prvňáčky rádi vzpomínají například na to, jak jsme zhotovovali modely historických staveb Prahy pro nevidomé. Ty, co se dostaly dokonce až na světovou výstavu do Milána.

Prof. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek
obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj
ateliérové výuky na FA ČVUT i za rozvoj
a propagaci.

Laureát je výrazný tvůrce střední generace i vlivný pedagog. Svými architektonickými realizacemi představuje výjimečné počiny s přesahy i do jiných oborů. Jeho tvorba reaguje na kontext a je často experimentální. Od roku 2004 působí jako učitel na FA ČVUT v Praze, kde byl v roce 2017 jmenován profesorem. K jeho nejznámějším dílům patří úpravy Jiřského náměstí na Pražském hradě, Rodinný dům Pszczółkových, Arcidiecézní muzeum, Olo-mouc (2006), vše v rámci kanceláře HŠH. Samostatně – kancelář Petr Hájek architekti: Vzdělávací centrum Krkonošského národního parku ve Vrchlabí, dům Chameleon, rozšíření Centra současného umění DOX+ v Praze 7, rekonstrukce vodárenské věže v Praze 7 či terasy paláce Lucerna v Praze 1, zviřecí krematorium Věčná loviště.

Získal velkou řadu ocenění doma i v zahraničí, jako je Cena Grand prix Obce architektů, Evropská cena Freiraum no2, Bauwelt-Preis, Stavba roku, Cena Klubu Za starou Prahu, Cena R. Eitelbergera, Evropská cena Piranesi Prize, čtyřikrát byl nominován na evropskou cenu Miese van der Rohe atd., získal titul Architekt roku 2018 (vyhlašuje ABF, a. s.).

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Česká architektura je součástí té globální. Mezi naléhavé otázky dnešní doby patří ekologie a udržitelnost. Tento trend se jistě odrazí i na podobě staveb. Budou šetrnější, méně energeticky náročné, více zelené a snad i krásné. Školení architektů bude na tuto poptávku reagovat. Možná se objeví i nové předměty a studijní obory.

2 / Jako každý učitel jsem pyšný na všechny své úspěšné studenty. Asi vás zklamu, ale marně pátrám v paměti po nějaké nezapomenutelné situaci. Napadá mě, že je se mnou jako s učitelem asi nuda.

Prof. Ing. arch. Eva Jiřičná, dr. h. c., mult. CBE,
obdržela medaili za mezinárodně uznávané
významné zásluhy o rozvoj a propagaci
architektury a designu.

Laureátka působí v Londýně a v Praze. Obdržela Řád britského impéria za navrhování, je nositelkou titulu Královský průmyslový designér, stala se členkou Královské akademie umění, byla uvedena do Americké síně slávy. Získala také čestné doktoráty a profesury na zahraničních i domácích školách (Southampton Institute, University of Sheffield, VUT Brno, VŠUP Praha).

K Evě Jiřičné neodmyslitelně patří práce, založené na promyšleném řešení a špičkových technologických inovacích. Mezi její nejznámější práce v zahraničí patří Somerset House, Londýn, Obchody Joseph, Tiffany Galerie, New York Historical Society, NYC; v ČR Hotel Josef, Praha, Oranžerie na Pražském hradě, rekonstrukce kostela sv. Anny, Univerzitní a Kongresové centrum, Zlín atd.

Medaili převzal za Evu Jiřičnou její kolega z pražského ateliéru Al Design Petr Vágner.

Odpovědi laureátky na otázky zpravodaje Alfa

1 / Woody Allan řekl (nevím, jestli je překlad správný): Když budeš chtít rozesmát pána-boha, řekni mu své plány o budoucnosti... Podle své zkušenosti vím, že to je do velké míry pravda. Samozřejmě věci mají své souvislosti a některé tendence či následky atd. se dají odhadnout, ale protože se naše životy i naše

životní situace i problémy mění ze dne na den, budoucnost není – a snad by to ani nebylo dobře, kdyby byla – jistotou. Samozřejmě že právě teď žijeme v době velkých a nečekaných zvratů a bylo by nesmyslné se domnívat, že se život navrátí do starých kolejí jako před covidem, před brexitem a teď i před odsunem různých vojenských jednotek z Afghánistánu, mimoto čelíme hrozícímu oteplování planety, kterou obýváme, mění se nám před očima technologie ve všech možných oblastech, proměňuje se celá společnost, potýkáme se s rasovou otázkou, demokracií a mohla bych pokračovat donekonečna. Asi je patrné, že jak se mění svět a společnost kolem nás, mění se i architektura, která je zrcadlem doby, a tudíž odráží všechny změny. Předpokládám, že to asi nebudou změny módní, ale změny podstatné, které budou velké a opravdovým překvapením. Co bych k tomu chtěla říct? Že jsem z této vize naprosto nadšena... Pro architekta není nic horšího než nuda; nuda z opakování, nuda z neustálého kopírování, což se děje od doby koně, nuda ze zastaralých předpisů, názorů, tradic, předsudků, neznalosti a vůbec. Studenti! Mladá generace, je to na vás, máte zelenou... Tvořte. A hlavně se nebojte všechno změnit. Život je sice čím dál delší, ale mladí dorůstají rychle a budete u vesla – ač se to nezdá – poměrně krátkou dobu. Je na vás změnit budoucnost. A já se těším, jak budeme všichni koukat. Ty předpovědi mě nezajímají – ráda se dám překvapit.

2 / Měla jsem v životě štěstí, že jsem mohla strávit podstatnou část času se studenty, až už jsem je učila, nebo s nimi pracovala, nebo je zkoušela. Moje vzpomínky bych nevyměnila ani neprodala, jsem za ně velmi vděčná. Ke svému velkému překvapení musím říct, že si pořád ještě dobře pamatuji spousty projektů, které studenti předvedli, a jsem ráda, že mohu pořád srovnávat jejich současnou práci a úspěchy s tím, jak se vyvíjeli během studia. Není lepšího pocitu pro osobu mého věku než vidět, že některý z jeho studentů něčeho neobyčejného dosáhl, nebo něco zajímavého vytvořil, anebo že se zachoval jako člověk v těžké situaci. Když se posílám zpátky, těch nadaných studentů prošlo mými rukama mnoho a mnoho jich si teď vede velmi dobře, nebo přímo úžasně pracuje v nejrušnějších oborech profesního života. Možná že bych u této příležitosti mohla zmínit svou zkušenost s učením na Umprum, kde jsem vedla tzv. Vertical Studio, což znamená, že v jednom ateliéru pracují studenti od prvního ročníku

do diplomové práce. A to bylo také v době, kdy začaly být nedílnou součástí výuky a našeho života počítače. Po všech předcházejících letech, kdy se první ročník učil cosi jako abecedu, pak jednoduché věty, pak krátké povídky atd., najednou v této pro mě nové situaci se student v prvním ročníku okamžitě naučil od svého staršího kolegy produkovat něco, co vypadá jako skutečný „dům“. Samozřejmě jde o obrázek bez duše a všichni, kdo učili nebo učí, vědí, že šest let je nutná doba pro propuštění do života někoho, kdo má šanci být architektem... Pro pedagoga a pro mě (jsem jenom architekt), musím přiznat, to byl oříšek. Jak je možné naučit kohokoli vychovaného na počítači rozumět měřítku, se mi dodnes nepodařilo zjistit. Jak je to či ono velké, se bojím zeptat. Počítač to odhalí a ti, co na něm pracují, pracují, aniž by věděli, o co jde... Kdo má na tuto otázku odpověď – ozvěte se. Budu ze srdce vděčna...

Prof. akad. soch. Marian Karel obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj Ústavu designu Fakulty architektury ČVUT v Praze i za rozvoj designu a výtvarných umění.

Laureát je renomovaný český umělec, sochař, tvůrce skleněných objektů a realizací v architektuře a vysokoškolský učitel. Jeho díla jsou zastoupena v uměleckých sbírkách po celém světě (Finsko, Paříž, Tokio, Jokohama, Budapešť, Düsseldorf, Hamburk, Karlsruhe, Curych, Tchaj-Pej, Palm Beach a další). Bohatá je i jeho pedagogická činnost na českých uměleckých školách a univerzitách, stejně jako hostování na univerzitách v zahraničí (např. Pilchuck Glass School, WA, USA, British Artists in Glass, VB, Miasa Glass Workshop, Japonsko, Auckland Faculty, Nový Zéland, Hameenlinna, Finsko, Štrasburk, Francie, Watford, Irsko). Od roku 2014 vede Ústav designu na FA ČVUT v Praze. Je držitelem ceny Award for Excellence in Art of Glass, Wings of Glass, Grand Prix Obce architektů 2011 za výtvarné dílo v architektuře. V roce 2016 obdržel Medaili ČVUT I. stupně – zlatou. Mezi jeho nejznámější díla v ČR patří skleněná Věž s krychlí a vodní linka v Muzeu Kampa nebo Brána času na náměstí Jiřího z Poděbrad v Chebu.

Prof. Ing. Petr Moos, CSc. obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj Českého vysokého učení v Praze i za spolupráci s FA ČVUT v Praze.

Laureát se zabývá inženýrskou informatikou, telekomunikacemi, telematikou a dopravní politikou, je odborníkem v oblasti síťových odvětví. V letech 1994–2000 a od roku 2006 do roku 2012 působil jako děkan na Fakultě dopravní

ČVUT, jejíž vznik také inicioval. Působil jako ministr dopravy a spojů ve vládě Josefa Tošovského v roce 1998. Je autorem nebo spoluautorem více než 120 odborných článků v časopisech a referátů na mezinárodních konferencích, čtyř monografií a desítky učebních skript.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Urbanismus je ovlivněn snahou vytvářet polycentrické koncepty měst a aglomerací s ohledem na propojení obytných zón s dalšími důležitými urbanistickými prvky. Optimalizuje se vztah dopravních systémů s krajinnou morfologií a hodnotou životního prostředí. Energetické nároky nutí architektky k tvorbě energeticky úsporných budov a k respektování optimální interakce člověka s vnitřním prostředím architektonického díla při zachování vysokých kvalitních ukazatelů z pohledu tzv. „zdravých budov“. Stále větší úlohu hraje v architektonické tvorbě počítačové modelování a simulace interakce budovy s vnějším prostředím a také simulace vlivů na životní prostředí. A ještě konkrétněji: Urychluje se rozvoj nástrojů pro architektonickou tvorbu – například dynamická simulace interakcí architektonických děl s vnějším prostředím. Dále pak nové dopravní technologie budou ovlivňovat práci urbanistů ve výběru nových dopravních koridorů a zároveň i architekturu stanic v intravilánu metropolí (dráhy s magnetickou levitací, zavěšené transportní systémy s lineárními pohony, vodíkové elektrobusy atd...). Již nyní, ale v budoucnu stále více budou architekti sledovat principy zahrnuté v disciplíně nazývané – „smart cities“, kde systémový design zahrnuje více oblastí, jako jsou úspory energie, optimální řešení z hlediska mobility obyvatel, vytváření zdravých prostor vnitřních i vnějších respektující nejen pohodu, ale i integrální harmonii s přírodou.

2 / Velmi mě těší spolupráce studentů – budoucích dopravních inženýrů s urbanisty při optimalizaci návrhu dopravních systémů a jejich trasování. V neposlední řadě je to také spolupráce v oblasti designu dopravních prostředků s Ústavem designu Fakulty architektury. Zcela mimořádně mě těší skutečnost, že jeden z našich postgraduálních studentů se stal spolutvůrcem architektury sémantického webu. Doc. Ing. Tomáš Vitvar, Ph.D. přednáší nejen na ČVUT, ale i na zahraničních univerzitách.

Ing. Tomáš Novotný obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj ateliérové výuky na Fakultě architektury ČVUT v Praze i za rozvoj a propagaci architektury.

Laureát vedl na FA ČVUT ateliér společně s Jakubem Koňatou a Tomášem Zmekem. Je držitelem několika českých uznání Grand Prix Obce architektů 2004 – za novostavbu Logistického terminálu v Písku (za tuto stavbu dostal nominaci na cenu Piranesi, Miese van der Rohe) nebo za interiér Klášterní knihovny v Jablonném v Podještědí. Je autorem a spoluautorem řady známých staveb a rekonstrukcí, např. divadla La Fabrika, Gočárových domů v pražské zoo, vodní elektrárny Bojmany, Památníku čs. vojákům na Vítězném náměstí v Praze 6 nebo Divadla Na Prádle v Praze 1.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Omlouvám se, ale na otázku do budoucnosti odpovídat nebudu, ateliér NKZ nikdy nevynikal filozoficko-teoretickými úvahami a rád bych využil daný prostor k jinému vyznání.

2 / Z medaile, mimochodem krásné, mám pochopitelně velkou radost, ale nemohu nezdůraznit, že patří samozřejmě i oběma kolegům, Jakubovi Koňatovi a Tomáši Zmekovi, kteří spolu se mnou, naprosto rovným dílem, ateliér vedli.

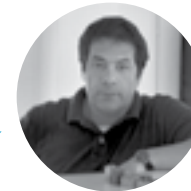
Na začátku jsme si stanovili krédo „musí nás to bavit“. A mysleli jsme tím sebe i studenty, a to se snad v každém ze čtrnácti společných semestrů dařilo. V ateliéru 751, v inspirativní architektuře paní Šrámkové, jsme konzultovali společně více než 500 projektů s velkým důrazem na výběr zadání, která, jak se ukázalo, přiváděla do našeho ateliéru skvělé studenty, jejichž výběr býval nejtříživějším okamžikem v semestru. A když už jsem se dotkl zadání: Střídali jsme zadání doplňování struktury menších historických měst (např. Šumperk, Loupy, Kutná Hora a naposledy Humpolec) se společným pražským tématem nedorozhodnutých míst, nazvaným zpravidla náprava chyb (Smíchov, hotel Vaníček, Intercontinental, Karlín...). Společná pro všechny, vyjma diplomantů. Všichni pracovali na jednom zadání, mladší sledovali starší a naopak, ovlivňovali se navzájem. Těšilo nás, že se k nám často vraceli z jiných ateliérů, případně Erasmu. Intuitivní přístup, každý projekt konzultován každým z trojice, v posledních letech s výpomocí kolegů z ateliéru Honzy Novotného a Jonáše Krýzla. Kdo si neuměl vybrat a potřeboval jeden návod, odcházel zklamán. V tom je obrovská výhoda trojice, která se dokáže vzájemně korigovat, vybalancovat.

Více než osmdesát zadání diplomních projektů bylo naopak zásadně individuálních, většinou z iniciativy studentů. Pro nás poučné, se studenty se učíme navzájem.

Pokud bych měl shrnout pocity z našeho sedmiletého účinkování na škole, je to vzácná symbióza tří povahově i profesně vzdálených, avšak vzájemně se respektujících přátel. Jakub Koňata přinesl do ateliéru noblesu svého učitele Jana Bočana, Tomáš Zmek naopak exaktnost Milana Hona a já jsem nesmírně šťastný, že jsem jejich prostřednictvím oba tyto velké architektky mohl poznat. O konci jsme se dohodli ve chvíli, kdy jsme si uvědomili, že dochází k jakémusi útlumu počátečního nasazení, a z obavy z přechodu do setrvačného modu. Oba kolegové by ale rozhodně pokračovat ve škole měli, byť v jiných sestavách. Neumím, vlastně ani nechci vybírat „nezapomenutelné“ studenty a projekty. Ale rád bych tu vyjádřil své potěšení z vnímání mladších kolegů během celého jejich podle mne příliš krátkého studentského života (mnozí si jej prodlužují na AVU či UMPRUM). Růst od nesmělého objevování krásy navrhování v prvních studiích, nervozitu provázející první opravdově vážný projekt bakalářský až ke zdravě sebevědomé dospělosti projektu diplomního. Těší mě, že jsem u toho mohl být, a doufám, že jsme některým dokázali zpříjemnit jejich cestu k profesi. Osobně jsem si těch sedm let „zábavy“ s nimi velice užil...

Vasov J. Perovič, MA BiA obdržel medaili za mezinárodně uznávané významné zásluhy o rozvoj architektury a urbanismu i za rozvoj ateliérové výuky na FA ČVUT v Praze.

Laureát patří mezi nejvýznamnější současné evropské tvůrce mladší generace. Jeho kancelář založená v roce 1997 získala mezinárodní uznání svým udržitelným přístupem k navrhování a řadu významných mezinárodních ocenění. Nejprestižnější z nich je pravděpodobně Zvláštní cena pro začínající architektky Evropské ceny za současnou architekturu Emerging Architect Special Mention Mies van der Rohe Award 2007 za realizaci Matematické fakulty univerzity v Lublani. Mezi další ocenění patří Kunstpreis Berlin, několikrát cena Plečnik Award, Piranesi Award, Prešeren Foundation Award, tři nominace na Mies van der Rohe Award a Red Dot Design Award za bleskový design modelu Slim (vyhlašovatel Red Dot GmbH).

Ing. arch. Josef Pleskot obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj architektury a urbanismu i za rozvoj FA ČVUT v Praze.

Laureát patří mezi renomované současné české tvůrce, je držitelem řady domácích ocenění včetně Grand Prix Obce architektů. Získal mezinárodní

cenu Brick Award za tunel v Jelením příkopu (vyhlašovateli Wienerberger, a. s.).

V posledních letech je vysoce hodnocena jeho rozsáhlá konverze areálu Vítkovických železáren v Ostravě s multifunkční aulou Gong, vysokou pecí Bolt Tower a Trojhalím Karolina.

Za Svět techniky získal cenu Architekt roku 2014 (vyhlašovatel ABF, a. s.).

K jeho nejznámějším dílům patří radnice v Benešově. Mezi velké realizace patří kampus ČSOB v Praze-Radlicích. Budova vinařství Sonberk zaujímá první místo v ČR mezi tzv. novými vinařstvími. D o oceňovaných realizacích také patří obytný dům Procházkova 3 v Praze-Podolí a lávka pro pěší přes řeku Otavu v Písku. V Litomyšli realizoval řadu projektů: například úpravu nábreží řeky Loučny, rekonstrukci zámeckého pivovaru, revitalizaci zámeckého návrší s rekonstrukcí regionálního muzea a obytné domy u nemocnice.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Domnívám se, že společnost jako celek se v současnosti nachází v jakémsi zlomovém období. Možná až epochálním. Byl bych falešným prorokem, kdybych se snažil dávat ponaučení, ani přesně nevím k čemu – o podstatě toho zlomu se vedou rozsáhlé diskuse..., ale přece jenom: k bdělosti. Ostatně k té navádí i kniha knih. Zásadně si však nemyslím, že za nějakých 10–25 let bude mít architektura našich obcí a měst jinou tvář, že bude jinak vypadat. Přesto rozumná starost o udržitelnost života zcela jistě musí získat patřičnou sílu a odrazí se významně i ve stavěném prostředí. V tomto ohledu je bezpodmínečně nutné pootočit vzdělávacím procesem v našem oboru. Mnohem více pozornosti věnovat obsahu, méně formě.

2 / Systematické výuce jsem se dlouhodobě málo věnoval. Když se ale hodně zahloubám, rád si vzpomenu na změnu, se kterou jsem přišel před čtyřiceti lety do výuky předemě tzv. architektonické kompozice. Komponování architektonických hmot čistě podle výtvarných zásad mi bylo vždy nesympatické a dost málo pochopitelné. Zavedl jsem tehdy analýzu situačních modelovaných vnějších i vnitřních vztahů, které byly pochopitelné i studentům prvního ročníku. Z výsledku těchto analýz pak bylo relativně snadno možné vytvářet architektonické formy. Pro totální pochopení jsem zavedl jeden jediný element (kvádr, kostku), ze kterého bylo představitelné abstraktní architektonickou formu vyskládat. Bavili jsme se obecným smyslem. Smyslem stavění, skladby a architektury.

Učil jsem přerývavě a málo. K mým žákům se někdy (spíše v žertu) hlásí Petr Hlaváček. Přestože mám malou zásluhu na jeho zformování, vážím si toho.

Doc. Ing. arch. Hana Seho obdržela medaili za významné zásluhy o rozvoj ateliérové výuky na FA ČVUT v Praze formou „learning by doing“.

Laureátka je architektka a pedagožka na FA ČVUT v Praze, kde absolvovala studium architektury a urbanismu. Na fakultě pracuje od roku 2015, kde nejprve působila jako odborná asistentka v ateliérech Lábus a Zavřel, od roku 2015 vede vlastní návrhový ateliér. Iniciovala a koordinovala projekty Learning by Doing – Schody (2015), Lávky do Krkonoš (2017), Útulny do Krkonoš (2019) a Rolling House podle skici Johna Hejduka (2019). Je autorkou trilogie Průvodce po moderní architektuře: Cesta na jih, Cesta na západ, Cesta na sever nebo spoluautorkou publikací Lávky 1 : 1 a Útulny 1 : 1. Ze samostatných realizací: prázdninový dům – Palawan, Filipíny, restrukturalizace bytového domu o jedné bytové jednotce v Hlubočepích, design apartement – ul. Pplk. Sochora, Praha 7, loft, U Nikolajky, Praha 5, barokní dům s dvorní přístavbou, Míšeňská – Malá Strana, Praha.

Odpovědi laureátky na otázky Alf

1 / Architektura jako řemeslo znamená pro mne službu obci. Vystavěné prostředí je odrazem stavu společnosti, podléhá módním trendům, technologickému pokroku, momentálnímu nastavení společenských nálad, míry očekávání a zklamání celku i jednotlivců, jejich otevřené mysli. Všechny tyto faktory se v dnešní turbulentní době nedají odhadnout ani na rok dopředu, natož na deset a více let. Se stavem společnosti a míry svobody, kterou je tato schopna poskytnout, souvisí významně i vzdělávání v jakémkoli oboru, tedy i našem.

2 / Většinou zůstávají déle v paměti pozitivní situace. U mne jsou to ty, kdy jsem se dostala se svými studenty do role „sparing partnera“. Je to vždy velmi povzbuzující, když se ze studenta stává mladý architekt se skvělým závěrečným projektem pod mým dohledem. Velmi úzká vazba se studenty nastává též u našich Design-Build projektů, a když některá naše stavba získá prestižní ocenění, je to velká radost. (Útulna Jenga – nominace na ČCA 2021).

Doc. Ing. arch. Eduard Schlegler obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj ateliérové výuky na FA ČVUT v Praze i za rozvoj a propagaci aspektů udržitelného

rozvoje a ekologie v architektuře.

Laureát se od začátku devadesátých let podílí na postupně se měnící výuce na FA ČVUT. Dlouhou řadu let vedl samostatný návrhový ateliér, jehož hlavním tématem byl vztah architektonického návrhu k životnímu prostředí v různých měřítcích. Své bohaté znalosti čerpal mj. z vlastních prací – vždy se spoluautorem Lukášem Lieslerem – jako byly realizace krytých bazénů využívajících sluneční energii: Břeclav, Hustopeče, Varnsdorf, Šumperk, Hlinsko, Tachov, koupaliště Neresnica, Zvolen. Od roku 2015 vede ateliér ZAN, který důsledně seznamuje studenty prvního ročníku se základy ekologického návrhu v rámci dohodnuté metodiky, na jejíž přípravě se výrazně podílel. Byl jedním z iniciátorů účasti studentů magisterského a doktorandského studia na soutěži Solar Decathlon 2013. Intenzivně se podílel na přípravě tohoto projektu oceněného v mezinárodním měřítku.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Architektura za 10 až 25 let, to je poločas k dosažení klimatické neutrality v Evropě, tedy jak se povede adaptace na staronové, lidmi vyvolané jevy, souhrnně nazývané „globální změna klimatu“. V roce 1988 zveřejnil mezivládní panel OSN pro změnu klimatu (IPCC) poprvé souhrn aktuálních poznatků o klimatických jevech, které ohrožují život na Zemi, a 9. srpna 2021 již po šesté znovu, zveřejnil ještě víc alarmující souhrn poznatků. Co na to architektura? Nic moc, promarnili jsme pár desítek let. Architektura bude muset reagovat dosti čile, neměla by jí chybět skromnost a hlavně schopnost vysvětlit, že v adaptační strategii jde o odolnost krajiny, měst a staveb na klimatické jevy typu tornáda, přívalového deště, teplotních extrémů, sucha, rozsáhlých požárů, ztráty biodiverzity a vůči mnoha dalším překvapením včetně úbytku orné půdy a devastace lesů. Co z toho za 20 let architektura bude umět? Řešit městské tepelné ostrovy, energeticky soběstačné společenství aktivních budov, tedy grandiózní recyklaci a regeneraci vystavěného prostředí včetně využívání chytrých materiálů a technologií, ale pozor, stromy rostou pomalu.

2 / Vyučovat jsme s kolegou Lukášem Lieslerem začali v září 1990, kdy nám paní profesorka Alena Šrámková pravila „Jdeme učit“. Od začátku jsme se věnovali „Slunci“. Za tři dekády bylo hodně bystrých studentů, kteří se mohou například pochlubit úspěchem v studentské soutěži Solar Decathlon 2013 v Kalifornii. Mnozí

vyučují na naší fakultě, vedou ateliéry, ústav, přednášejí. Mnozí jsou aktivními architekty, vyhrávají soutěže, realizují nízkoenergetické bydlení, pavilony v zoo, mateřské školky, výstavy pro Národní muzeum, výzkumné ústavy, kostely, jednoduše řečeno, máme z našich studentů radost, jsou O. K.

Ing. Vladimír Sitta obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj Ústavu krajinářské architektury FA ČVUT v Praze i za rozvoj a propagaci krajinářské architektury.

Laureát vystudoval krajinářskou architekturu na MZLU v Brně. Po trpělivém a zbytečném čekání na změnu emigroval v roce 1979 zprvu do západního Německa a poté do Austrálie. Ta je dodnes jeho druhým domovem. Od roku 2012 působí na FA ČVUT, v současné době jako vedoucí Ústavu krajinářské architektury a vedoucí návrhového ateliéru. V roce 2016 se stal autorizovaným krajinářským architektem ČKA. Do profesního zájmu jeho tvorby spadá krajinářská architektura, architektura, urbanismus, land art, památníky, vodní prvky, návrhy převážně venkovního nábytku, scénografie, grafický design, kresba, keramika, sochy, umělecké instalace, tzv. imagineering – tematické a zábavní parky a utopické halucinace. Účastnil se úspěšně mnoha mezinárodních soutěží. Za významné realizace z dřevního období, které dodnes přezívají, lze uvést čtyřicetiletý lázeňský park v Třeboni a land art – Jižní svah v Lázních Jeseník (autorem soch je Jan Šimek). Z mimoevropských realizací lze uvést dodnes National Museum Australia v Canbeře, Private polo club Garangula a Fusionpolis v Singapuru (vždy s Richardem Wellerem). Z koncepcí, nerealizovaných projektů pak Marina South Singapore nebo umístění mezi pěti finalisty v soutěži na návrh památníku obětem útoku 11. 9. ve Washingtonu (1126 návrhů). V Berlíně získal cenu Peter Joseph Lenné Prize (1981, 1986). V roce 2002 se stal laureátem prestižního ocenění prezidenta svazu australských krajinářských architektů „President's Award Australian Institute of Landscape Architects“.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Věřit nedovedu. Jen doufám, že architektura se vymaní z dosavadní objektofilní tyranie a stane se celostní disciplínou, která bude vnímat udržitelnost jako základní hygienický návyk, a ne jako „zelenou“ kamufláž. Architekti by měli patřit mezi mluvčí pro nenarozené. Zkusím to říct ještě jinak: Nejsem samozřejmě oponentem umělecké stavby. Umění stavět ovšem nemůže být jen disciplínou předem určených

parametrů, ale musí mít na prvním místě agendy udržitelnost lidského života, musí být odkazem nepoškozujícím budoucí generace, a ne narcisem zálibně se shlížejícím v rámu zrcadla. Naše doba tato zrcadla rozprostírá až překotně. Víze je slovo, které by bylo lépe tečkovat. Ale otázka quo vadis se klene na nebi jako polární záře.

2 / Mé spojení se školou časově ještě nepatří k památkově chráněným. Jako světlý okamžik se mi vrací situace z mého dřevního období na FA, kdy jeden student otevřeně prohlásil, že se mnou zásadně nesouhlasí v otázce scénáře pro jednu mezinárodní soutěž. Tato bohužel vzácná, doslova endemická reakce studenta je ozdravnou kúrou pro chátrající mozek! Pedagog by měl přece soustavně obhajovat svou pozici.

Asi mne nejvíce těší ochota malé hrstky našich studentů jít se svou kůží na trh a konfrontovat své myšlenky na mezinárodních kolbištích. A to, že se jim daří. Je to výborná terapie pro potenciálně zbytnělá architektonická ega a zároveň se jim rozpíná obzor za hranice české prolákliny.

Z doby dřívějších akademických potulek pak ti, o jejichž jména občas zadržávám na domácí tvůrčí anebo akademické scéně. A v srdci to doslova zaklokotá, pokud naleznu mezi vítěznými soutěžními návrhy jméno svého bývalého studenta nebo studentky.

Prof. akad. arch. Vladimír Soukenka
obdržel medaili za významné zásluhy o rozvoj
Ústavu interiéru FA ČVUT v Praze i za rozvoj
scénografie.

Laureát patří mezi přední české architektky věnující se scénografické tvorbě a médiím v divadelním, televizním, interiérovém či urbánním prostředí. Jeho tvorba bez ohledu na prostředí, účel a měřítko vždy přesahuje klasický rámec českého jevištního výtvarnictví a zasahuje do oblasti mediální tvorby. Vystudoval obor architektura na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové v ateliéru profesora Josefa Svobody. NA FA ČVUT působí od roku 1990. V roce 2007 spoluzaložil Institut intermédií jako společné pracoviště ČVUT a Akademie múzických umění v Praze a byl členem jeho řídicí rady až do roku 2017. Byl členem poradního sboru generálního komisaře pro přípravu účasti ČR na EXPO 2015 v Miláně a pokračoval jako člen i pro EXPO 2020 v Dubaji. V roce 2007 byl habilitován docentem v oboru architektura na FA ČVUT a v roce 2017 byl jmenován profesorem v oboru vizuální komunikace na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Má zásadní podíl na tom, že se doktorandům FA ČVUT pracujícím v Institutu intermédií podařilo zvítězit ve studentské soutěži pro český pavilon na EXPO 2015 v Miláně a realizovat mezinárodně úspěšnou multioborovou vědecko-uměleckou expozici „Laboratoř ticha“. Tento úspěch nasměroval generálního komisaře ke spolupráci s ČVUT i při přípravě EXPO 2020 v Dubaji. Po předchozí přípravě v jeho návrhovém ateliéru opět zvítězili doktorandi FA ČVUT Jindřich Ráftl a Jan Tůma i v architektonické soutěži na český pavilon v Dubaji a realizovali jej. Českou expozici vedle architektury pavilonu reprezentuje i technologie S.A.W.E.R. (Solar Air Water Resource) z UCEEB v Buštěhradě, při které je generována pitná voda přímo ze vzduchu a protéká organickými „spagetami“, které obklopují celý pavilon.

Odpovědi na otázky zpravodaje Alfa

1 / Protože veškerá kultura spočívá ve snaze kultivovanými myšlenkami z hlavy někoho jiného vytěsnit chaos myšlenek v hlavě vlastní, jsem přesvědčen že bude stále existovat touha po ušlechtilém uspořádání prostoru a hmoty.

2 / Asi nejpopojnějším okamžikem naší profese je být přítomen okamžiku prozření, kdy studentovi něco docvakne. Ten okamžik, kdy řekne: Aha, přesně tohle jsem hledal, už vím jak na to. Wau.

Mezi mé radosti z konkrétních absolventů patří Anna Marková, kterou jsem v letním semestru 2014 přiměl v mém ateliéru „rendrovat“ vizualizace interiéru včetně světelné atmosféry. Následně nastoupila v rámci programu Leonardo do renomované projekční kanceláře v Londýně, která právě získala zakázku na interiéry. Tím, že všichni projektovali pouze ve vektorech, byla ona jediná schopná vytvořit vizualizace v 3D. Šéf firmy jí bral přímo na jednání s klientem. Po ukončení termínu stáže dostala Anna smlouvu a již nemohla Londýn opustit. Její diplomovou práci – ještě dávno před covidem – jsem konzultoval pouze prostřednictvím skype. Diplomku pak do Prahy přiletěla jen obhájit. Dnes má britskou autorizaci a je platným členem firmy. Prostřednictvím LinkedIn jsem s ní stále v kontaktu, stejně jako s řadou dalších mých diplomantů, kteří navrhují také dekorace pro divadlo, film, digitálně dotvářejí filmy v postprodukcii nebo navrhují počítačové hry. Prostorové vzdělání architekta je totiž žádané i daleko za hranicemi samotné projektové činnosti.

Red
(s použitím podkladů AS FA ČVUT)

Úvod – hodnocení vědy a výzkumu Metodikou 17+

V průběhu roku 2020 proběhla na ČVUT v Praze a rovněž na dalších veřejných vysokých školách v ČR (celkem 30 škol) závěrečná fáze nového systému hodnocení vědy a výzkumu (VaV) zvaného Metodika 17+, která je do systému hodnocení VaV zaváděna postupně od roku 2016. Tato metodika vznikla jako reakce na předchozí nepružné a málo adresné financování vědy a výzkumu v České republice, které bylo založeno na kvantitativních scientometrických ukazatelích hodnotících vědecké týmy na základě množství registrovaných publikací, průmyslových a užitných vzorů, konferencí, workshopů, výzkumných zpráv a dalších výstupů, u nichž ale nebyla dostatečně sledována jejich kvalita, což v mnoha případech vedlo ke stále se zhoršujícím vědeckým výkonům a propadům v mezinárodních hodnoceních.

1 / Dělení vědy a výzkumu do vědních oblastí, oborů a podoborů podle OECD

Metodika 17+ se zaměřuje na kvalitativní hodnocení vědecko-výzkumných výsledků v šesti základních vědních oblastech tříděných podle tzv. Frascati manuálu z roku 1963. Podle OECD, která systém třídění v roce 2002 převzala, jsou tyto základní vědní oblasti označovány jako Field of Science (FOS). Ty se dále dělí na vědní obory nazvané Field of Research and Development (FORD) a ještě podrobněji na podobory označené jako Detailed Field of Research and Development (D-FORD). Architektura a urbanismus (A + U) podle tohoto dělení svůj samostatný vědní obor

1. Fields of Science (FOS):
1. Natural Sciences
2. Engineering and Technology
3. Medical and Health Sciences
4. Agricultural and veterinary sciences
5. Social Sciences
6. Humanities and the Arts
Pozn.: Úroveň Field of Science (FOS) je v ČR označována také jako „Oborová skupina FORD“

ustanoven nemá, a to na žádné z výše uvedených úrovní. Vědecko-výzkumné výsledky v oboru Architektury a urbanismu se proto dělí podle svého konkrétního tématu do různých podoborů na úrovni Detailed FORD (D-FORD), viz následující přehled (nejčastěji používané podobory jsou podtrženy):

FOS 2 Engineering and Technology

→ FORD 2.1 Civil Engineering

→ D-FORD 20103

Architecture engineering

FOS 3 Medical and Health Sciences

→ FORD 3.3 Health Sciences

→ D-FORD 30304

Public and environmental health

→ D-FORD 30305

Occupational health

FOS 5 Social Sciences

→ FORD 5.7 Social and economic geography

→ D-FORD 50702

Urban Studies (planning and development)

→ D-FORD 50703

Transport planning and social aspects of transport

→ D-FORD 50704

Environmental sciences (social aspects)

FOS 6 Humanities and the Arts

→ FORD 6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)

→ D-FORD 60401 **Arts, Art History**

→ D-FORD 60402 **Architectural design**

2 / Struktura hodnocení vědy a výzkumu v Metodice 17+ podle modulů

Pro všechny vědní oblasti (FOS) stanovuje Metodika 17+ celkem 5 modulů, na

jejichž základě jsou hodnoceny relevantní vědecko-výzkumné výsledky:
 Modul 1 (M1) – Kvalita vybraných výsledků
 Modul 2 (M2) – Výkonnost výzkumu
 Modul 3 (M3) – Společenská relevance
 Modul 4 (M4) – Viabilita
 Modul 5 (M5) – Strategie a koncepce
 Pro hrubý přehled (a rovněž pro větší názornost vztahu mezi vědními oblastmi a hodnotícími moduly) lze vytvořit následující jednoduchou tabulku, kde jsou vyznačeny oblasti, v nichž je ČVUT (mimo FA) (X) a FA (O) silná nebo má rozvojový potenciál, počet znaků představuje intenzitu:

	M1 Kvalita vybraných výsledků	M2 Výkonnost výzkumu	M3 Společenská relevance	M4 Viabilita	M5 Strategie a koncepce
FOS 1 Natural Sciences	X	X	X	X	X
FOS 2 Engineering and Technology	XX	XXXO	XXX	XXX	XXX
FOS 3 Medical and Health Sciences	XO	X	X		
FOS 4 Agricultural and Veterinary Sciences	O	O	O	O	
FOS 5 Social Sciences	XOO	OO	XOOO	OO	OO
FOS 6 Humanities and the Arts	XOOO	O	OO	O	OO

Do **Modulu 1** jsou zařazovány vybrané excelentní výsledky. Těchto výsledků smí každá vysoká škola přihlásit jen velmi omezené množství. V případě ČVUT, která má v oblasti FOS 2 Engineering and Technology jeden z nejvyšších vědeckých výkonů v ČR², to je řádově několik desítek výsledků (cca 150, z toho FA cca 5), které může přihlásit do Modulu 1, a to do jedné ze dvou kategorií: vědecký přínos nebo společenská relevance. Výsledky zaslané do M1 jsou hodnoceny dvěma až třemi nezávislými hodnotiteli a je jim přiřazena známka A (světový přínos), B (evropský přínos), C (národní přínos), D, E. V případě, že je výsledek označen jako A, B, resp. D nebo E, je uni-

verzita pro příští hodnocení bonifikována, resp. penalizována. V rámci ČVUT to je zohledněno zvýšením nebo snížením počtu výsledků, které bude moci daná součást ČVUT (fakulta, VŠ ústav) v dalším období přihlásit. V aktuálním hodnocení byly zahrnuty výsledky do roku 2018. Do **Modulu 2** jsou zařazeny tzv. bibliometrizované výsledky. To jsou výsledky, jejichž evidence a vyhodnocení probíhají automatizovaně na základě jejich zápisu do světových databází vědeckých výsledků. V případě ČVUT se jedná o výběr dat ze systému V3S, avšak pouze článků a jejich citací uveřejněných v impaktovaných časopisech, které jsou indexovány v databázi Web of Science (WoS) SCI a S-SCI. Těmto článkům je navíc přidávána váha na základě výše impaktfaktoru daného časopisu, což znamená, že článek uveřejněný v kvalitním, tj. často cito-

vaném časopise má řádově vyšší váhu než článek uveřejněný v impaktovaném časopise s nízkým impaktfaktorem. **Modul M3** je hodnocením společenského významu univerzity jako celku. V rámci ČVUT proběhlo toto hodnocení po jednotlivých fakultách a VŠ ústavech, které se mohly přihlásit vždy jen k jedné z vědních oblastí (FOS). Většina součástí ČVUT byla přihlášena do FOS 2 – Engineering and Technology, popř. FOS 1 – Natural Sciences (FJFI). Fakulta architektury se přihlásila k FOS 6 – Humanities and the Arts. **Modul M4** je hodnocením viability, a to v osmi oblastech: v organizaci a řízení vědy a výzkumu, v organizaci doktorského studia, v oblasti národní a mezinárodní spolupráce, v oblasti lidských zdrojů, finančních zdrojů, formativní a start-up strategie, výzkumné infrastruktury a dobré praxe ve vědě a výzkumu. V oblasti organizace a řízení vědy a výzkumu se hodnotí systém podpory kvalitního výzkumu, institucionální pravidla pro využití podpory pro dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO), strategie zakládání, financování a dlouhodobého rozvoje a udržitelnosti výzkumných center a systém vzdělávání v oblasti ochrany duševního vlastnictví a transferu technologií. V oblasti doktorského studia se hodnotí jeho organizace, pravidla financování doktorských studentů, internacionalizace studia a systém podpory navazující vědecké kariéry absolventů doktorského studia. V oblasti národní a mezinárodní spolupráce se hodnotí významné spolupráce na národní a mezinárodní úrovni, mobilita akademických a výzkumných pracovníků (včetně mezisektorové mobility) a internacionalizace vnitřního prostředí. V oblasti lidských zdrojů se hodnotí systém hodnocení a kariérního růstu akademických a výzkumných pracovníků, jejich nábor z externího prostředí, systém obsazování klíčových výzkumných pozic, struktura lidských zdrojů a genderová rovnost. V oblasti finančních zdrojů se hodnotí jejich struktura a strategie získávání zahraničních výzkumných projektů. V oblasti formativní a start-up strategie se sleduje systém interního a externího hodnocení výzkumných jednotek (skupin, týmů, kateder, ústavů), podmínky vzniku nových týmů a zavádění nových výzkumných témat (tzv. start-up strategy) a zapojení externích poradních

orgánů pro vědu a výzkum s přenosem nezávislé zpětné vazby. V oblasti výzkumné struktury se hodnotí systém pořizování a obnovy přístrojů a vybavení a systém sdílení vybavení pro vědu a výzkum. V oblasti dobré praxe jsou hodnocena vnitřní pravidla a opatření pro sledování dobré výzkumné praxe (např. Code of Conduct for Research Integrity, Ethical Issues), strategie otevřeného přístupu k informacím (Open Access) a strategie správy výzkumných dat (Data Management). V **Modulu M5** je hodnocena strategie a koncepce vědy a výzkumu, a to v oblasti mise a vize, cílů a strategie, vazby na národní a nadnárodní strategické cíle, strategie pro zvyšování konkurenceschopnosti, institucionální nástroje pro naplňování výzkumné strategie a inovačního prostředí.

3 / Hodnocení

Aktuální výsledky, které byly zveřejněny v březnu až květnu 2021, pocházejí z historicky prvního hodnocení Metodikou 17+. Hodnocené období se lišilo podle jednotlivých modulů: v M1 to byly roky do 2018, v M2 roky 2017–2019, v M3 roky 2014–2018 a v M4 a M5 aktuální stav v roce 2020. Moduly M1 a M2 byly hodnoceny podle jednotlivých výstupů a podle zařazení publikačních zdrojů v příslušných vědních oblastech, oborech, případně podoborech (tj. FOS, FORD, D-FORD), modul M3 byl hodnocen po vědních oblastech (FOS) na jednotlivých součástech (fakultách a VŠ ústavech) a hodnocení v modulech M4 a M5 proběhlo na ČVUT jako celku. V modulech M1 + M2 byla ČVUT hodnocena celkově známkou „A“. Z toho FOS 1 Natural Sciences známkou „A-“, FOS 2 Engineering and Technology známkou „A“, FOS 3 Medical and Health Sciences nehodnocena, FOS 4 Agricultural and Veterinary Sciences známkou „B“, FOS 5 Social Sciences známkou „B“ a FOS 6 Humanities and the Arts známkou „D“. Zde je nutné povšimnout si pro nás nelichotivého hodnocení „D“ pro vědní oblast Humanities and the Arts, do níž přispívala právě naše fakulta. Ve zprávě je v tomto bodě uvedeno, že „VŠ vykazuje relativně velmi vysoký (i ve srovnání s VŠ s výrazně humanitně profilovanými pracovišti) po-

² Podle Protokolu z projednání výsledků hodnocení Metodiky 17+ (Tripartita VŠ 2020) je ČVUT národním leaderem v řadě technických oborů a ve vybraných technických a aplikačních výsledcích VaV, vynikající je v počítačových vědách.

čet výsledků do M1 ve FORD-u 6.4.³ Obor není pro hodnocenou VŠ zjevně profilový. Výsledky vykázané do FORD-u 6.4 mají výrazně nepříznivou strukturu, odpovídající výraznému trendu D". V oboru FORD 6.4 Arts jsme do roku 2018 vykazali vysoké množství výsledků, které ale byly hodnoceny jako velmi slabé.

Moduly M3, M4 a M5 byly v průběhu roku 2020 hodnoceny **Mezinárodním evaluačním panelem**. Mezinárodní evaluační panely (MEP) byly jmenovány v první polovině roku 2020 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) jako desetičlenné komise (9 nezávislých odborníků + 1 zástupce MŠMT), a to separátně pro každou veřejnou vysokou školu podílející se na vědě a výzkumu. MEP pro ČVUT v Praze byl, na rozdíl od většiny ostatních škol, složen výhradně ze zahraničních odborníků. Jejím předsedou byl jmenován atomový fyzik prof. J. A. Bergou z Hunter College New York, za obor architektura a urbanismus to byl prof. I. Reimann z TU Berlin/TU Dresden.⁴ MEP hodnotil jednotlivé součásti ČVUT ve třech kolech; základem prvního kola byly sebehodnotící zprávy, které vypracovala na základě zadaných kritérií každá ze součástí na začátku roku 2020. Druhé kolo hodnocení proběhlo na základě interview se zástupci každé součásti ČVUT. Interview probíhala vzhledem ke covidové pandemii distančně, a protože se hodnotitelé připojovali ze svých domovských univerzit, tedy i z USA a Kanady, byla organizována v odpoledních a večerních hodinách. Fakultě architektury tak byl přidělen čas mezi 19.00 a 22.00 dne 17. 11. 2020. Pro představení své vědecko-výzkumné činnosti si FA připravila obrazově bohatou prezentaci, kterou doprovodili slovem děkan prof. Ladislav Lábus a proděkaní doc. Irena Fialová, doc. Martin Pospíšil a doc. Jakub Vorel. Následovala interview ve skladbě, kterou si vyžádal MEP, a to rozhovory se třemi profesory, třemi docenty (nebo senior researchers) a třemi doktorandy. FA v této části zastupovali prof. Henri Achten, prof. Jan Jehlík a prof. Pavel Kalina, dále doc. Dalibor Hlaváček, doc. David Tichý a Dr. Jana Zdráhalová. Z doktorandů byli dotazováni Ing. arch. Jan Tomandl, Ing. arch. Lukáš Kopp a MgA. Jitka Frouzová. Třetí, závěrečné kolo proběhlo na základě poznámek a připomínek předběžného

hodnocení předchozích dvou kol. FA se podařilo díky své úspěšné prezentaci a kvalitně zpracované následné zprávě, která reagovala na předběžné hodnocení, zlepšit své závěrečné hodnocení o cca 20 %, čímž se dostala z kategorie „dobré“ do kategorie „velmi dobré“. Celkové hodnocení modulu M3 pro ČVUT má 135 stran, na nichž jsou jednotlivé součásti ČVUT hodnoceny v jedenácti oblastech, v nichž se sleduje jejich společenský přínos. Jedná se například o aplikovaný výzkum, smluvní výzkum, financování výzkumu z neveřejných zdrojů, patenty a licence, propojení se zahraničními výzkumnými centry, popularizace vědy apod. FA ČVUT byla hodnocena ve všech oblastech, a to jednou jako excelentní (kategorie Significant applied research results with an other than an economic impact on society), šestkrát jako velmi dobrá (např. kategorie Applied research, The most significant individual awards for R&D&I, Recognition by the international R&D&I community...), dvakrát jako dobrá (Contract research, Most significant interactions with the non-academic application/corporate sphere) a dvakrát jako průměrná (Applied research results with an existing or prospective economic impact on society, Revenues from non-public sources /besides grants or contract research/ from research work). Ostatní součásti ČVUT byly celkově hodnoceny 5x jako „excelentní“ (FSv, FS, FEL, FJFI, CIIRK), 4x jako „velmi dobré“ (FD, FBMI, UCEEB, IEAP), 2x jako „dobré“ (FIT, KU) a jednou jako podprůměrné (MÚVS). V modulech M4 a M5 byla ČVUT hodnocena jako celek, a to v obou případech s výsledkem „excelentní“. Mezinárodní evaluační panel rovněž vydal pro jednotlivé součásti ČVUT doporučení k dalšímu rozvoji vědy a výzkumu.⁵ Na základě proběhlého hodnocení byla ČVUT v Praze zařazena do kategorie „A – vynikající“ mezi šest nejlepších výzkumných univerzit v ČR (dalšími jsou Univerzita Karlova, Masarykova univerzita v Brně, Palackého univerzita v Olomouci, VŠCHT v Praze a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích),⁶ z čehož se odvíjí jak státní finanční příspěvek na vědu a výzkum v následujících pěti letech, tak vyšší šance při získávání vědecko-výzkumných grantů. Příští celkové hodnocení má proběhnout po pěti letech, tj. v roce 2025.

³ FORD 6.4 obsahuje mj. podobory D-FORD 60401 Arts, Art History a D-FORD 60402 Architectural design.

⁴ Další členové MEP: profesoři H. A. Mang (TU Wien), U. Schnid (TU Wien), J. Kovács (McGill University), M. Vorlander (RWTH Aachen), K. Mottaghy (RWTH Aachen), E. Hristoforou (NTU Athens), K. Warwick (University of Reading).

⁵ V případě FA to je například doporučení k vyššímu zapojení pedagogů FA do vědy a výzkumu, k vyšší intenzitě mezinárodní aktivity a k hledání společných oblastí zájmu se stavebním průmyslem.

⁶ Viz https://www.msmt.cz/file/55343_1_1/.

ALFA 3/21

The content

12 medals of FA CTU or Salt of our (academic) country...

This headline announces that the faculty celebrated twelve teachers – personalities of academic life. Dean Prof. Ladislav Labus, FAIA as it is known, awarded selected teachers of architecture. Among the laureates are Matúš Dulla, Petr Hájek, Eva Jiříčková, Marian Karel, Tomáš Novotný, Petr Moos, Vasa Perović, Josef Pleskot, Hana Seho, Eduard Schleger, Vladimír Sitta and Vladimír Soukenka. The Dean follows the recommendation of the Faculty Academic Senate to celebrate teachers who have contributed to the development of the school and its promotion in the Czech Republic and internationally. The ceremony took place on Friday 25 June 2021 in the "shrine" of the country and our technical university, the Bethlehem Chapel.

The Faculty Newsletter presents the laureates in response to two questions.

(The responses received are published in full.)

1 / Architecture in 10–25 years. Which phenomena or processes do you think could influence architecture in the Czech Republic in particular? Could these be reflected in changes that might occur in our professional education over the next quarter century?

2 / DISCLAIMER: You must have experienced many memorable situations in connection with the school or the process of professional education and with the students. Which ones can you recall and describe – from a professional perspective? Event.: Which of your current or former students have you enjoyed or delighted you in your professional career?

Introduction – evaluation of science and research using the 17+ Methodology

During 2020, the final phase of the new science and research evaluation system called Methodology 17+, which has been gradually introduced into the R&D evaluation system since 2016, took place at the CTU in Prague and at other public universities in the Czech Republic (30 schools in total). This methodology was developed as a response to the previous inflexible and poorly targeted funding of science and research in the Czech Republic, which was based on quantitative scientometric indicators that evaluated scientific teams based on the number of registered publications, industrial and utility models, conferences, workshops, research reports and other outputs, but for which the quality of the outputs was not sufficiently monitored, which in many cases led to increasingly deteriorating scientific performance and drops in international rankings.

Turecka a VB. Celkem 34 z nich v ní mapuje témata spjatá s problematikou zanikajícího architektonického dědictví Evropy. Texty v publikaci jsou členěny do čtyř částí: Cesta k současnému hybridnímu městu a kulturní komplexitě, Síla každodennosti, Současné versus tradiční technologie a přístupy, Měřítko nových zásahů versus paměť. Kniha vychází v anglickém jazyce.

Dům na kolečkách – Cestou k Johnu Hejdukovi, dvojjazyčná publikace prezentuje plastiku The Rolling House, která stojí na nádvoří před FA ČVUT v Praze. Objekt se zrodil ve studentské dílně ateliéru Seho – Světlík, Ústavu navrhování II, na základě skic Johna Hejduka, amerického pedagoga a architekta s českými kořeny, dlouholetého děkana školy architektury na Cooper Union College v New Yorku (viz též Alfa 1/2020 – pozn. red.). Projekt tzv. „masky“ vznikl v rámci Design-Build projektu v roce 2019 na Letní škole stavění na téma minimální mobilní stavba. Hejdukovy objekty na hraně architektury a sochy často budovali studenti fakulty architektury například v Londýně, Oslu, Berlíně, Buenos Aires apod. Publikace je připomíná autorovými kresbami a fotografiemi legendární Helene Binet. Kromě plánů a fotografií Domu na kolečkách Martina Čeňka zde najde čtenář esej děkana Ladislava Lábusa, věnovaný historii plastiky a inspirativnímu přínosu arch. Aleny Šrámkové, a vzhled do myšlenkového zázemí umělce z pera pedagoga Luise Marquese. Publikaci uzavírají vzpomínky na Johna Hejduka.

NOTES

Akademický senát Fakulty architektury ČVUT v Praze vyhlásil 16. 6. 2021 volby kandidáta na děkana FA ČVUT v Praze pro čtyřleté funkční období s počátkem od 1. 2. 2022, v souladu se Zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a souvisejícími předpisy v platném znění a dle Jednacího řádu AS FA ČVUT v Praze. Vyhlášení voleb schválil AS ČVUT na svém zasedání v Praze dne 30. 6. 2021. Kandidáta může navrhnout kterýkoliv člen akademické obce Fakulty architektury ČVUT v Praze. Termín uzávěrky odevzdání návrhů na kandidáty: 27. 10. 2021 do 12.00 Dne 4. 11. 2021 od

18.00 (mítnost č. 155) se bude konat veřejné vystoupení uchazečů. Volba kandidáta na děkana proběhne 10. 11. 2021. Porota: viz portál soutěže

V srpnu zemřel v Düsseldorfu architekt a fotograf Milan Pitlach (narozen 1943 v Kroměříži). Jako čsl. exulant pracoval v ateliéru osobnosti německé architektury Oswalda Matthiase Ungerse. Na začátku milénia přenesl své působení do Šanghaje. Zajímal ho tvář krajiny v navštívených zemích: hory, moře, ticho a vítr. V posledních době zpracovával záznamy do úžasných výstav a publikací. Svou energii se rozhodl obnovat formou dizertační práce na naší fakultě osobnosti svého učitele O. M. Ungerse.

Výzkumné centrum průmyslového dědictví FA ČVUT se stalo spoluřešitelem dvou výzkumných mezinárodních projektů. **Revitalizace historického liechtensteinského pivovaru, obnova původní technologie a zpřístupnění unikátního muzea pivovarnictví a archivu v Kostelci nad Černými lesy (projekt podpořený Fondy EHP a Norska)** ve spolupráci s Černokosteleckým pivovarským archivem a muzeem, norskou společností Kveik Training a islandským Herring Era Museum x Rail4V4+V – Dědictví železnic pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Zaměřuje se na potenciál železničního dědictví pro rozvoj cestovního ruchu.

Informační stánek „Piškot“, fakultní provenience, stojí v Krkonošském národním parku. Vznikl v rámci projektu Design-build v červenci 2019 během letní školy stavění organizované ateliérem Seho – Světlík v Ústavu navrhování II. Mobilní stavbička Jana Kahránka a Veroniky Suché (autoři návrhu), Štěpána Beneše, Lukáše Foltýna, Pavla Halgaše, Markéty Chocové, Štěpánky Poučové, Dominika Rejthara a Pavla Vondráška stojí na Zlatém návrší nedaleko Vrbatovy boudy (během zimy se může přesunout do údolí). Stavba se realizovala v krkonošském areálu Dřevovýroby KRNP, interiér ve Vyšší odborné škole a Střední průmyslové škole ve Volyni.